

Till: Utbildningsdepartementet
Diarienummer: U2020/00176/UH
Remissyttrande från: Sveriges Kvinnolobby

Remissvar: Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna

Sammanfattning av synpunkter

Sveriges Kvinnolobby tillstyrker förslaget att examensmålet *att visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad* skall införas i de nämnda inriktningarna. Sveriges Kvinnolobby anser att det i examensmålet måste förtydligas att det krävs ett genomgående jämställdhetsperspektiv i arbetet. Vi anser vidare att det bör förtydligas att *sexualitet och samlevnad* måste innefatta kunskap om sexuellt våld, makt, hedersrelaterat våld och förtryck, samt ett kritiskt förhållningssätt till pornografi. För att kvalitetssäkra undervisningen anser Sveriges Kvinnolobby att sex och samlevnad på sikt bör bli ett separat ämne.

Förslag punkt 7: Ett nytt examensmål införs i syfte att säkerställa kompetens om sex och samlevnad

Sveriges Kvinnolobby tillstyrker förslaget, men anser att det i examensmålet måste förtydligas att ett jämställdhetsperspektiv krävs. Lärarstudenter måste få kunskap om och lära sig att kommunicera kring frågor som rör makt, sexuellt våld och övergrepp. Begreppet "sexualitet" riskerar att förmedla ett ensidigt fokus på individens sexualitet samtidigt som ett bredare samhällsperspektiv och viktiga teman som våld, övergrepp och maktutövning exkluderas. Sveriges Kvinnolobby menar att frihet från sexuellt våld borde vara lika viktigt för skolan att förmedla som sexuell identitet. För att kvalitetssäkra undervisningen anser Sveriges Kvinnolobby att sex och samlevnad på sikt bör bli ett separat ämne för vilket ämneskompetens krävs för att undervisa.

I kommunikationen kring våld, övergrepp och maktförhållanden vill vi särskilt understryka behovet att diskutera pornografi ur ett kritiskt perspektiv. En rad forskningsstudier visar på ett tydligt samband mellan porrkonsumtion och avtrubning inför och utövande av sexuellt våld, och att våldet inom mainstreampornografin blivit allt grövre (*Porr – en rapport om utsatthet och efterfrågan*, Unizon, 2018). Idag konsumerar 41% av alla killar i åldern 16-29 pornografi dagligen eller nästan dagligen (*Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige 2017*, Folkhälsomyndigheten, 2017). Det är idag omöjligt att kommunicera kring frågor som rör sexualitet och samlevnad utan att adressera pornografin. Skolan bör förmedla ett kritiskt förhållningssätt till pornografi i enlighet med skolans värdegrund som berör jämställdhet, mänskliga rättigheter och motverkande av stereotyper om kön.

Sveriges Kvinnolobby anser även att det bör förtydligas att frågor kring sexualitet och samlevnad innefattar hedersrelaterat våld och förtryck, sexuella övergrepp och incest. Lärarstudenter måste få stöd i sin utbildning att lära sig att förebygga, identifiera och ingripa mot hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld.

I målen för lärarutbildningarna ingår att studenten ska visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund samt visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever (nämnt i skälen för förslaget, s. 32). Även här vill Sveriges Kvinnolobby understryka vikten av att studenten får stöd i att lära sig att kommunicera och reflektera kring våld, övergrepp och maktförhållandet mellan kvinnor och män i relation till frågor som rör sexualitet, identitet och samlevnad.

9.7 Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden

Sveriges Kvinnolobby instämmer i bedömningen att förslagen kommer att bidra till en bättre efterlevnad av Sveriges internationella åtaganden såsom FN:s konvention om barnets rättigheter och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Om studenten lär sig att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad utifrån ett jämställdhetsperspektiv, och får stöd i sin utbildning att lära sig att kommunicera om makt och våld kommer det även att bidra till en bättre efterlevnad av FN:s Kvinnokonvention.

Stockholm 2020-04-21

A handwritten signature in blue ink, reading "Clara Berglund".

Clara Berglund, generalsekreterare

Sveriges Kvinnolobby
Karlbergsvägen 86a
113 35 Stockholm
Telefon: 08-33 52 47
info@sverigeskvinnolobby.se
www.sverigeskvinnolobby.se